

ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ธนิดา ทองมีเหลือ*
ระพีวัฒน์ เลิศวุฒิสกุล*
กริส จุฑานันท์*

ณิธิย์ หล่อเลิศวิทย์*
ภัคธร วิศิษฎ์วิริยะชัย*
เรวดี ทรงเที่ยง**

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคม กับการมีจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และเพื่อศึกษาความสามารถของปัจจัยทางจิตสังคมในการพยากรณ์การมีจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยเมื่อแยกตามตัวแปรเพศ

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2549 จำนวน 421 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 6 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว แบบวัดจิตสาธารณะ แบบวัดเอกลักษณ์แห่งตน แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 4 แบบ ประกอบด้วยแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกายมากกว่าทางจิต แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม และแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามสูตรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เป็นสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยทางจิต ได้แก่ เอกลักษณ์แห่งตน ลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกายมากกว่าทางจิต มีความสัมพันธ์ทางลบกับจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่พบว่ามี ความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ตัวแปรทางจิตสังคมที่สามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน และเอกลักษณ์แห่งตน โดยสามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ร้อยละ 38.1

4. ตัวแปรทางจิตสังคมที่สามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตเพศชาย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต และสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน โดยสามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตชาย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ร้อยละ 43.1

5. ตัวแปรทางจิตสังคมที่สามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตเพศหญิงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต เอกลักษณะแห่งตน และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน โดยสามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตเพศหญิงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ร้อยละ 34.1

* วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

nd

Srinakharinwirot University Students' Public Mind and to Study the Predictable of Psycho-social Factors on Public Mind in All Participants and Each Gender Separately.

This research was a correlative research. The sample for this research included 421 stratified quota random assigned Srinakharinwirot University students who were studying in the academic year 2006. The instruments for collecting data were six questionnaires, such as personal information questionnaire, public mind questionnaire, identity questionnaire, future orientation questionnaire, four types of child-rearing practices questionnaire: love-oriented practice, reasoning-oriented practice, physical punishment practice, and control practice, and relations with peers questionnaire. The statistical methods and procedures for analyzing data were Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis. The research result found that:

1. Psycho-social factors, such as identity, future orientation, love-oriented rearing practice, reasoning-oriented rearing practice, and relations with peers had positive correlation to Srinakharinwirot University students' public mind with statistical significance at the .01 level.

2. Punishment rearing practice had negative correlation to Srinakharinwirot University students' public mind with statistical significance at the .01 level, but control rearing practice had no significantly correlation to public mind.

3. Psycho-social factors, such as future orientation, relations with peers, and identity, all together were the co-predictors of Srinakharinwirot University students' public mind that could be predictable 38.1 of percentage with statistical significance at the .01 level.

4. Psycho-social factors, such as future orientation and relationships with peers, all together were the co-predictors of male Srinakharinwirot University students' public mind that could be predictable 43.1 of percentage with statistical significance at the .01 level.

5. Psycho-social factors, such as future orientation, identity, and love-oriented rearing practice, all together were the co-predictors of female Srinakharinwirot University students' public mind that could be predictable 34.1 of percentage with statistical significance at the .01 level.

บทนำ

จากสภาพสังคมทุนนิยมในปัจจุบันที่แต่ละประเทศต่างมุ่งพัฒนาประเทศของตนให้เจริญก้าวหน้าในทุกๆ ด้าน และต่างก็มุ่งแข่งขันกันเพียงเพื่อให้ประเทศของตนเจริญก้าวหน้ากว่าประเทศอื่นๆ ในขณะที่ความเจริญด้านวัตถุกำลังก้าวไปข้างหน้าอย่างรวดเร็วพร้อมกับกระแสบริโภคนิยมที่มีความรุนแรง แต่จิตใจของมนุษย์กลับไม่ได้เจริญก้าวหน้าตามวัตถุไปด้วย ประกอบกับระบบทุนนิยมดังกล่าวทำให้มนุษย์ซึ่มซับเอาความเห็นแก่ตัวมาไว้ในตนเอง สังคมจึงมีแต่การแก่งแย่งแข่งขัน เอาวัดเอาเปรียบ คิดแต่จะหาผลประโยชน์ใส่ตัวเอง ดังนั้นความสำนึกต่อส่วนรวมจึงลดน้อยลงทุกวัน

ความสำนึกต่อส่วนรวมเป็นลักษณะหนึ่งของจิตสาธารณะ ซึ่งในปัจจุบันกำลังได้รับความสนใจอย่างยิ่ง เพราะจิตสาธารณะเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาจิตใจให้เจริญตามทันเทคโนโลยี จิตสาธารณะคือการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวม (ยุทธนา วรภูมิพิติกุล. 2542 : 181-183) พร้อมทั้งจะเสียสละและอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม (บรรทม มณีโชติ. 2530 : 25) มีความปรารถนาที่จะช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้อื่นหรือสังคม (หฤทัย อาจปฐุ. 2544 : 103-104) ด้วยความเต็มใจ โดยพิจารณาจากความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นด้านการรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ และทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการทำกิจกรรมเพื่อสังคม เข้าร่วมในเรื่องส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม ซึ่งรวมไปถึงในมหาวิทยาลัย ด้านการรับรู้และตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและมีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมร่วมกัน จากความหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่าจิตสาธารณะเป็นคุณลักษณะที่สำคัญอย่างยิ่งในการยกระดับจิตใจของมนุษย์ให้หันมามองถึงประโยชน์ส่วนรวมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งร่วมมือกันพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้มีความสงบสุข

การเลือกศึกษาจิตสาธารณะกับนิสิตนั้น เนื่องจากนิสิตอยู่ในวัยคาบเกี่ยวระหว่างวัยรุ่นตอนปลาย

และวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งในวัยรุ่นตอนปลาย ความสนใจของวัยรุ่นจะเปลี่ยนจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentrism) ไปเป็นการยึดสังคมเป็นศูนย์กลาง (Sociocentrism) (ประณต คำฉิม. 2549: 220) และในวัยที่คาบเกี่ยวมายังวัยผู้ใหญ่ตอนต้น อิริคสัน ได้กล่าวว่า เป็นวัยที่การสังสมประสบการณ์ในด้านการหาเอกลักษณ์แห่งตนสมบูรณ์ เพื่อพัฒนาความรู้สึกผูกพันกับผู้อื่น นอกจากนี้ วัยผู้ใหญ่ตอนต้นเป็นวัยที่จะพัฒนาความต้องการที่จะสร้างประโยชน์และสร้างสรรค์สังคม หลีกเลียงความรู้สึกที่คำนึงถึงแต่ตัวเอง (นวลละออ สุภาพผล. 2527: 97)

จากเหตุผลดังกล่าวในการเลือกศึกษาจิตสาธารณะกับนิสิต และจากการพิจารณาถึงความเกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ เอกลักษณ์แห่งตนถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้อง และคาดว่าจะสามารถทำนายจิตสาธารณะได้ อิริคสัน กล่าวว่า การที่บุคคลจะพัฒนาความรู้สึกเป็นผู้ให้และสร้างสรรค์สังคมได้ บุคคลจะต้องผ่านการพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตนอย่างสมบูรณ์มาก่อน (นวลละออ สุภาพผล. 2527 : 97) ปัจจัยต่อมา คือ ลักษณะมุ่งอนาคต ซึ่งเป็นความสามารถของบุคคลที่จะคาดการณ์ไกล และเล็งเห็นถึงผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (ปิยกาญจน์ กิจอุดมทรัพย์. 2539 : 11 ; อ้างอิงมาจาก Mischel. 1974 : 250-254) ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตเป็นผู้ที่ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ โดยไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมาย (ปิยกาญจน์ กิจอุดมทรัพย์. 2539 : 17 ; อ้างอิงมาจาก Wright. 1975 : 298) ปัจจัยต่อมา คือ สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน โดย จันทิมา จันทรศักดิ์ (2547 : 76) ได้ทำการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งการเข้าร่วมกิจกรรมนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของจิตสาธารณะในด้านการทำกิจกรรมเพื่อสังคม หากสมาชิกที่มีอิทธิพลภายในกลุ่มเป็นบุคคลที่มีจิตสาธารณะแล้ว บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติและพฤติกรรมที่แสดงถึง

จิตสาธารณะตามกลุ่มเพื่อนเช่นกัน และหากจะส่งเสริมจิตสาธารณะให้เกิดในตัวบุคคล ควรปลูกฝังตั้งแต่เด็ก เพราะพฤติกรรมการแสดงออกของเด็กมีความสัมพันธ์กับวิธีการอบรมเลี้ยงดู และวิธีการลงโทษของพ่อแม่โดยตรง (ศิริอร นพกิจ. 2545 : 26; อ้างอิงมาจาก Baldwin. 1980 : 499) การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกายสามารถยับยั้งพฤติกรรมได้ชั่วคราว แต่ทำให้เด็กก้าวร้าว ส่วนการลงโทษทางจิตจะให้ผลดีในการช่วยเสริมสร้างจริยธรรมของเด็ก การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนจะทำให้เด็กให้ความร่วมมือกับผู้อื่นมาก และมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง มีความรับผิดชอบ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลทำให้เด็กได้เรียนรู้ และรับทราบถึงสิ่งที่ควรทำหรือไม่ควรทำ มีความสำนึกในหน้าที่ มีความรับผิดชอบต่อสูง และการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมจะยับยั้งการพึ่งตนเองและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ทำให้เด็กไม่กล้าแสดงออก ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชุชม และงามตา วนิทานนท์. 2528 : 3-15) จะเห็นว่าการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญในการหล่อหลอมคุณลักษณะที่พึงงามให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูน่าจะมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมจิตสาธารณะในตัวบุคคลได้

ด้วยความสำคัญของจิตสาธารณะ และตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า ปัจจัยใดสามารถทำนายจิตสาธารณะได้มากที่สุด และปัจจัยใดสามารถทำนายจิตสาธารณะในลำดับรองลงมา เพื่อข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ และหน่วยงานองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและพัฒนาจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นในตัววัยรุ่นได้ อันจะส่งผลให้วัยรุ่นสามารถอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้อย่างมีความสุขกาย สบายใจ ตลอดจนเป็นบุคลากรที่ดีที่เหมาะสมของครอบครัว สังคม และประเทศชาติสืบเนื่องต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคมกับจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เพื่อศึกษาความสามารถของปัจจัยทางจิตสังคมในการพยากรณ์จิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. เพื่อศึกษาความสามารถของปัจจัยทางจิตสังคมในการพยากรณ์จิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้เมื่อแยกตามตัวแปรเพศ

สมมุติฐานของการวิจัย

1. เอกลักษณะแห่งตน ลักษณะมุ่งอนาคต การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตสาธารณะ
2. การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกายมากกว่าทางจิต การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีความสัมพันธ์ทางลบกับจิตสาธารณะ
3. ปัจจัยทางจิตสังคมสามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้
4. ปัจจัยทางจิตสังคมสามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้เมื่อแยกตามตัวแปรเพศ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2549 จำนวน 421 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Quota Random Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

1. ปัจจัยทางจิต
  - 1.1 เอกลักษณะแห่งตน
  - 1.2 ลักษณะมุ่งอนาคต
2. ปัจจัยทางสังคม
  - 2.1 การยอมรับเลี้ยงดู
    - การยอมรับเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน
    - การยอมรับเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล
    - การยอมรับเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกายมากกว่าทางจิต
    - การยอมรับเลี้ยงดูแบบควบคุม
  - 2.2 สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน
3. ปัจจัยทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ

ตัวแปรตาม ได้แก่ จิตสาธารณะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบวัดจิตสาธารณะ มีความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม อยู่ระหว่าง .284 - .689 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90

ตอนที่ 3 แบบวัดเอกลักษณะแห่งตน มีความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม อยู่ระหว่าง .284 - .689 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .837

ตอนที่ 4 แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต มีความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม อยู่ระหว่าง .338 - .782 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .897

ตอนที่ 5 แบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูทั้ง 4 แบบ ได้แก่

- แบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน มีความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม อยู่ระหว่าง .531 - .799 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .895

- แบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม อยู่ระหว่าง .285 - .543 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .692

- แบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกายมากกว่าทางจิต มีความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม อยู่ระหว่าง .315 - .661 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .747

- แบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูแบบควบคุม มีความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม อยู่ระหว่าง .248 - .543 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .628

ตอนที่ 6 แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน มีความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม อยู่ระหว่าง .555 - .779 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .904

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และในการเก็บแบบสอบถามกับนิสิตระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 421 คน ผู้วิจัยเก็บได้ 485 คน หลังจากตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 421 ฉบับ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบโดยคัดเลือกแบบสอบถามที่ตอบครบทุกข้อ หรือขาดไม่เกิน 5 % ของจำนวนข้อวัดทั้งหมด (จำนวน 5 ข้อ)

2. นำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์คัดเลือกในข้อที่ 1. แล้วมาตรวจสอบความผิดปกติในการตอบ โดยดูจากการตอบในข้อ Validity Scale (มาตรวัดความผิดปกติในการตอบ) ทั้ง 5 ข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ไม่สามารถเป็นความจริงได้ โดยหากมีการตอบในช่อง "จริงที่สุด"

มากกว่า 1 ข้อ และ/หรือ หากมีการตอบในช่อง “ค่อนข้างจริง” มากกว่า 2 ข้อ จะถือว่าแบบสอบถามชุดนั้นมีความผิดปกติในการตอบ

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบและความผิดปกติในการตอบทั้งหมดจำนวน 421 ฉบับ มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 2
2. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 และข้อที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคม ได้แก่ เอกลักษณ์แห่งตน ลักษณะมุ่งอนาคต การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกายมากกว่าทางจิต การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน กับจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) พบว่าปัจจัยทางจิตสังคม ที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ เอกลักษณ์แห่งตน ($r = .519$) ลักษณะมุ่งอนาคต ($r = .579$) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ($r = .332$) การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ($r = .260$) และสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน ($r = .424$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกายมากกว่าทางจิต มีความสัมพันธ์ทางลบกับจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ($r = -.175$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะ ($r = -.035$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์จิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรขั้นตอน (Multiple regression แบบ Stepwise) ดังตาราง 1, 2 และ 3

ตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์จิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากปัจจัยทางจิตสังคม

ลำดับ	ตัวแปร	B	Bata	R	R ²	changeR ²	ค่า F
1	fu	.274	.395	.579	.335	.335	211.035**
2	fr	.098	.148	.606	.367	.032	21.063**
3	eg	.187	.174	.618	.381	.014	85.673**

** $p < .01$

หมายเหตุ : ค่าคงที่ (a) = 1.784

ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการทำนาย (S.E.est) = .152

eg แทน เอกลักษณ์แห่งตน

fu แทน ลักษณะมุ่งอนาคต

fr แทน สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน

จากตาราง 1 พบว่า ปัจจัยพยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการทำนายจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต (fu) เป็นตัวทำนาย

ตัวแรกที่มีประสิทธิภาพสูงสุด สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน (fr) เป็นตัวทำนายที่มีประสิทธิภาพรองลงมา และเอกลักษณ์แห่งตน (eg) เป็นตัวทำนายที่มีประสิทธิภาพเป็นลำดับสุดท้าย โดยตัวทำนายทั้งสามตัวแปรสามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ร้อยละ 38.1 ($R^2 = .381$) โดยค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการทำนายเท่ากับ .152

สมการการทำนายจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เขียนในรูปคะแนนดิบได้ดังนี้

$$y = 1.784 + .274(fu) + .098(fr) + .187(eg)$$

และสมการการทำนายเขียนในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$y' = .395(fu) + .148(fr) + .174(eg)$$

ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์จิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากปัจจัยทางจิตสังคม จำแนกตามเพศชาย

ลำดับ	ตัวแปร	B	Bata	R	R ²	chage R ²	ค่า F
1	Fu	.379	.529	.627	.394	.394	86.947**
2	Fr	.136	.216	.656	.431	.037	8.687**

** p < .01

หมายเหตุ : ค่าคงที่ (a) = 1.872

ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการทำนาย (S.E.est) = .198

fu แทน ลักษณะมุ่งอนาคต

fr แทน สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน

จากตาราง 2 พบว่า ปัจจัยพยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการทำนายจิตสาธารณะของนิสิตเพศชาย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต

(fu) เป็นตัวทำนายตัวแรกที่มีประสิทธิภาพสูงสุด และสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน (fr) เป็นตัวทำนายที่มีประสิทธิภาพรองลงมา โดยตัวทำนายทั้งสองสามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตเพศชายมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ร้อยละ 43.1 ($R^2 = .431$) โดยค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการทำนายเท่ากับ .198

สมการการทำนายจิตสาธารณะของนิสิตเพศชายมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เขียนในรูปคะแนนดิบได้ดังนี้

$$y = 1.872 + .379(fu) + .136(fr)$$

และสมการการทำนายเขียนในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$y' = .529(fu) + .216(fr)$$

ตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยพยากรณ์จิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ลำดับ	ตัวแปร	B	Bata	R	R ²	chage R ²	ค่า F
1	fu	.251	.374	.543	.295	.295	118.495**
2	eg	.219	.203	.575	.331	.036	15.167**
3	lo	.060	.114	.584	.341	.010	4.401*

จากปัจจัยทางจิตสังคม จำแนกตามเพศหญิง

** p < .01, * p < .05

หมายเหตุ : ค่าคงที่ (a) = 1.943

ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการทำนาย (S.E.est) = .190

eg แทน เอกลักษณ์แห่งตน

fu แทน ลักษณะมุ่งอนาคต

lo แทน การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน

จากตาราง 3 พบว่า ปัจจัยพยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการทำนายจิตสาธารณะของนิสิตหญิง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต (fu) เป็นตัวทำนายตัวแรกที่มีประสิทธิภาพ

สูงสุด เอกลักษณ์แห่งตน (eg) เป็นตัวทำนายที่มีประสิทธิภาพรองลงมา และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน (lo) เป็นตัวทำนายที่มีประสิทธิภาพเป็นลำดับสุดท้าย โดยตัวทำนายทั้งสามสามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตเพศหญิงได้ร้อยละ 34.1 ($R^2 = .341$) โดยค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการทำนายเท่ากับ .190

สมการการทำนายจิตสาธารณะของนิสิตเพศชายมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เขียนในรูปคะแนนดิบได้ดังนี้

$$y = 1.943 + .251(fu) + .219(eg) + .060(lo)$$

และสมการการทำนายเขียนในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$y' = .374(fu) + .203(eg) + .114(lo)$$

อภิปรายผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตสาธารณะ

1. เอกลักษณ์แห่งตน

เอกลักษณ์แห่งตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตสาธารณะ เนื่องจากเอกลักษณ์แห่งตนซึ่งเป็นโครงสร้างของบุคลิกภาพของบุคคลที่เกิดจากการรู้จักตนและการยอมรับตนว่ามีลักษณะที่คงที่และต่อเนื่องมาตั้งแต่เด็กจนถึงผู้ใหญ่ ในขณะที่เดียวกันบุคคลก็เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนตามที่สังคม และวัฒนธรรมกำหนดไว้ และมองเห็นว่าลักษณะความรู้ ความสามารถ และความต้องการของตนนั้น สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและคนรอบข้าง ทำให้เกิดความมั่นใจในตนเองว่าตนเองจะสามารถทำทุกอย่างได้ดีตามมาตรฐานของตนเองและของสังคมไปพร้อมกัน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และดุจเดือน พันธุมนาวิน. 2538: 77) อีกทั้ง อิริคสัน (นวลละออง สุภาพล. 2527: 77-97) ยังได้กล่าวไว้ในทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพว่า การที่บุคคลจะพัฒนาความรู้สึกเป็นผู้ให้และสร้างสรรค์สังคมได้นั้น บุคคลนั้นจะต้องผ่านการ

พัฒนาเอกลักษณ์แห่งตนอย่างสมบูรณ์มาก่อน ดังนั้นเอกลักษณ์แห่งตน จึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะ

2. ลักษณะมุ่งอนาคต

ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตสาธารณะ ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสามารถมองเห็นผลดี-ผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และการทำเพื่อสังคมซึ่งเป็นการกระทำของผู้มีจิตสาธารณะย่อมทำให้เกิดประโยชน์แก่สังคมตามมาภายหลัง ดังนั้นบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตย่อมมองเห็นถึงคุณค่าของการมีจิตสาธารณะดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ ลักษณะมุ่งอนาคตจึงมีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะ

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน

การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตสาธารณะ เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูเป็นพื้นฐานในการปลูกฝังพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคล การแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่างๆ ของบุคคลจึงเนื่องมาจากการได้รับการปลูกฝังลักษณะที่พึงประสงค์ต่างๆ เหล่านั้นมาตั้งแต่ในวัยเด็ก เช่นเดียวกันกับจิตสาธารณะซึ่งพ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมลักษณะนี้ให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล และถ้าหากพ่อแม่ผู้ปกครองอบรมเลี้ยงดูบุตรด้วยความรักความเอาใจใส่ให้การสนับสนุนในการกระทำที่ถูกต้อง ย่อมทำให้บุตรมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล

การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตสาธารณะ เช่นเดียวกับที่กล่าวไว้แล้วข้างต้นว่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องเหมาะสมจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในตัวบุคคลได้ ดังนั้น การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลก็เป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องเหมาะสมอีกแบบหนึ่งซึ่งหมายถึง บิดามารดาอธิบายให้เหตุผลแก่บุตรในขณะที่มีการส่งเสริม หรือขัดขวางการกระทำของบุตรหรือลงโทษบุตร มีการให้รางวัลและลงโทษบุตรอย่างเหมาะสม กับการกระทำของบุตรมากกว่าที่จะปฏิบัติ

ตามอารมณ์ของตนเอง ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูวิธีนี้ช่วยให้บุตรได้เรียนรู้ และรับทราบถึงสิ่งที่ควรทำหรือไม่ควรทำ มีความสำนึกในหน้าที่ ความรับผิดชอบสูง (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชูชม และงามตา วนินทานนท์. 2528: 3-15) ด้วยคุณลักษณะนี้เอง ทำให้บุคคลที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลเป็นผู้ที่แสดงพฤติกรรมของการมีจิตสาธารณะสูงด้วย

5. สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน

สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตสาธารณะ ทั้งนี้เนื่องจาก วัยรุ่นที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน มีการเข้าอกเข้าใจกัน คอยดูแลและสนับสนุนกัน ทำให้บุคคลรู้สึกมั่นคงในสถานภาพภายในกลุ่ม ไม่รู้สึกแปลกแยก รู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ดังนั้น พฤติกรรมต่างๆ จึงสอดคล้องกับความคาดหวังของกลุ่ม ด้วยเหตุนี้บุคคลที่มีสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนสูงจึงมีแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะสูงด้วย

ส่วนที่ 2 ปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับจิตสาธารณะ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกายมากกว่าทางจิต

การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกายมากกว่าทางจิต มีความสัมพันธ์ทางลบกับจิตสาธารณะ แสดงว่าการลงโทษทางกายที่บิดามารดาใช้วิธีลงโทษโดยทำให้เกิดความเจ็บปวดแก่ร่างกายมีผลเสียต่อเด็กมาก เพราะทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว ซอปรังแก ช่มเหงผู้ที่อ่อนแอกว่า และต่อต้านสังคม โดยไม่ได้เสริมสร้างการให้เหตุผลที่ถูกต้อง (ศิริอร นพกิจ. 2545: 26; อ้างอิงมาจาก Baldwin. 1980 : 499) ส่วนการลงโทษทางจิตนั้นไม่ทำให้เด็กเจ็บตัว ไม่ทำให้เด็กโกรธแค้น เป็นการส่งเสริมให้เด็กสามารถแยกแยะได้ด้วยตัวเองว่าสิ่งไหนถูก สิ่งไหนผิด ซึ่งให้ผลดีในการช่วยเสริมสร้างจริยธรรมของเด็กด้วย ดังนั้น บุคคลที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิตจึงเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงกว่าบุคคลที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกาย และบุคคลที่มี

จริยธรรมย่อมคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งที่สำคัญของจิตสาธารณะ ดังนั้น บุคคลที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกายมากกว่าทางจิตจึงมีแนวโน้มที่จะไม่แสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะ หรือแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะในระดับต่ำ

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม

การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องมาจาก การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมจะทำให้เด็กโตขึ้นเป็นบุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเอง ขาดความคิดสร้างสรรค์ทำให้เด็กไม่กล้าแสดงออก ขาดความเชื่อมั่นในตนเองและไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชูชม และงามตา วนินทานนท์. 2528: 3-15) ซึ่งลักษณะต่างๆ เหล่านี้ ล้วนเป็นลักษณะที่ไม่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะหรือระดับคุณธรรมจริยธรรม ดังนั้น บุคคลที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมจึงมีแนวโน้มที่จะไม่แสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะ หรือแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะในระดับต่ำ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยทางจิตสังคมที่สามารถทำนายจิตสาธารณะ

1. ลักษณะมุ่งอนาคตกับจิตสาธารณะ

จากสมการพยากรณ์จิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าตัวแปรที่สามารถทำนายจิตสาธารณะได้สูงที่สุดทั้งในกลุ่มรวม กลุ่มเพศชาย และกลุ่มเพศหญิง คือ ลักษณะมุ่งอนาคต ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ที่แสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะนั้น ย่อมเห็นแล้วว่าจิตสาธารณะมีประโยชน์อย่างมากต่อสังคมเพียงไร เพราะการที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมต่างๆ นั้น ย่อมผ่านการคิดและไตร่ตรองมาอย่างดีก่อน และลักษณะมุ่งอนาคตนั้นก็หมายถึงความสามารถของบุคคลในการคาดการณ์ไกล และเห็นถึงความสำคัญ of ผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ด้วยเหตุนี้ หากบุคคลมีคุณสมบัติของลักษณะมุ่งอนาคตแล้ว ย่อมเป็นผู้ที่มองเห็นคุณค่าของจิตสาธารณะด้วย ดังนั้น ลักษณะ

มุ่งอนาคตจึงเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญที่สุดในการทำนายจิตสาธารณะในทั้ง 3 กลุ่ม

2. สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับจิตสาธารณะ

สำหรับสมการพยากรณ์จิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มเพศชาย ตัวแปรที่สามารถทำนายเป็นลำดับรองลงมา คือ สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน เนื่องจากเพื่อนมีความสำคัญต่อการแสดงพฤติกรรมต่างๆ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ซึ่งต้องการการยอมรับจากกลุ่ม หากบุคคลมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเพื่อน และเพื่อนคาดหวังว่าให้บุคคลมีจิตสาธารณะแล้ว บุคคลนั้นก็ย่อมแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทิมา จันทรศักดิ์ (2547: 76) ที่พบว่า สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการที่นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของจิตสาธารณะนั้น ก็เป็นเพราะต้องการให้เพื่อนยอมรับ และต้องการเป็นสมาชิกของกลุ่ม ดังนั้น หากบุคคลมีสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนสูง ก็จะมีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะสูงด้วย

จากผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนไม่สามารถทำนายจิตสาธารณะของนิสิตเพศหญิง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ นั่นหมายความว่า อิทธิพลของเพื่อนต่อเพศหญิงนั้น มีผลไม่มากพอที่จะทำนายพฤติกรรมต่างๆ ได้ ซึ่งต่างจากในเพศชาย ทั้งนี้เนื่องมาจากเพศหญิง โดยเฉพาะในวัยรุ่นนั้น มีสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนไม่สูงเท่ากับเพศชาย (ชมบุษ บุญสิทธิ, 2541: บทคัดย่อ) การที่ระดับของสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนต่ำ แสดงว่าอิทธิพลของเพื่อนที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมจึงต่ำไปด้วย ทำให้สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน ไม่สามารถทำนายจิตสาธารณะของนิสิตเพศหญิงได้

3. เอกลักษณะแห่งตนกับจิตสาธารณะ

ส่วนตัวแปรที่สามารถทำนายจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในกลุ่มรวม และกลุ่มเพศหญิงได้ คือ เอกลักษณะแห่งตน ทั้งนี้เนื่องจากเอกลักษณะแห่งตน เป็นคุณลักษณะของบุคคลที่รับรู้ตนเองตามความเป็นจริง รับรู้ความสามารถ รับรู้ว่าตนมีคุณค่าต่อสังคมอย่างไร ซึ่งจะทำให้บุคคลมีความมั่นใจในตนเองในการแสดงพฤติกรรมต่างๆ เพื่อสังคม อันหนึ่งจิตสาธารณะเป็นการกระทำต่างๆ เพื่อสังคมเช่นกัน ดังนั้นบุคคลที่มีเอกลักษณะแห่งตน ย่อมมีแนวโน้มสูงในการแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะด้วย

จากผลการวิจัยพบว่า เอกลักษณะแห่งตนไม่สามารถทำนายจิตสาธารณะของนิสิตเพศชายได้ ทั้งนี้เนื่องจาก เพศชายได้รับอิทธิพลของเพื่อนมาก พฤติกรรมต่างๆ ส่วนหนึ่งของเพศชายจึงมีสาเหตุมาจากอิทธิพลของเพื่อนดังที่กล่าวมาแล้ว ทำให้เอกลักษณะแห่งตนมีอิทธิพลไม่มากเท่ากับอิทธิพลจากเพื่อนในการที่จะทำนายพฤติกรรมต่างๆ ของนิสิตเพศชาย

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนกับจิตสาธารณะ

ส่วนตัวแปรสุดท้ายที่สามารถทำนายจิตสาธารณะของนิสิตเพศหญิง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ทั้งนี้เนื่องมาจาก เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นแล้ว ผู้ชายจะมีอิทธิพลของเพื่อนเข้ามามาก ทำให้อิทธิพลของครอบครัวลดน้อยลงไป แต่ผู้หญิงก็ยังได้รับอิทธิพลของครอบครัวอยู่ จึงมีโอกาสที่ครอบครัวจะให้ความรักความเข้าใจ รวมทั้งให้การสนับสนุนต่างๆ แก่ผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ดังนั้น หากครอบครัวให้การสนับสนุนบุตรในการทำสิ่งที่ถูกต้องแล้ว แนวโน้มในการมีจิตสาธารณะจึงมีสูงด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

1. ผลจากการศึกษาในครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางให้กับผู้บริหาร ครูอาจารย์ ผู้ปกครอง ตลอดจน

นิสิต ได้ทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์และสามารถทำนายจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้มากน้อยแตกต่างกันไป เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะในตัวนิสิตให้เกิดขึ้นและคงอยู่ได้ ส่งผลให้นิสิตสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข อันจะส่งผลให้สังคมดำรงอยู่อย่างสงบสุขด้วยเช่นกัน

2. เนื่องจากลักษณะมุ่งอนาคต เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายจิตสาธารณะของนิสิตได้ดีที่สุด ทั้งในกลุ่มรวม กลุ่มเพศชาย และกลุ่มเพศหญิง ดังนั้นหากต้องการปลูกฝังและส่งเสริมจิตสาธารณะให้เกิดในตัวนิสิตนั้น ควรให้ความสำคัญกับการมีลักษณะมุ่งอนาคตเป็นอันดับแรก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างครั้งนี้คือ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของประชากรนิสิตนักศึกษา แต่ยังมีนิสิตนักศึกษาอีกหลายสถาบันที่อาจมีคุณลักษณะบางอย่างแตกต่างไปจากนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งคุณลักษณะที่แตกต่างกันนั้นอาจทำให้นิสิตแต่ละสถาบันมีจิตสาธารณะและปัจจัยพยากรณ์ที่ทำนายจิตสาธารณะแตกต่างกัน จึงควรมีการศึกษาจิตสาธารณะของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอื่นๆ ด้วย หากมีความเป็นไปได้ควรมีการศึกษาจิตสาธารณะของนิสิตนักศึกษาทั่วประเทศต่อไป

2. ในการวิจัยครั้งนี้ มีการศึกษาปัจจัยทางจิตได้แก่ เอกลักษณะแห่งตน และลักษณะมุ่งอนาคตเท่านั้น อาจมีการศึกษาตัวแปรทางจิตอื่นที่มีผลต่อจิตสาธารณะของนิสิต เช่น ความภาคภูมิใจในสถาบัน ซึ่งน่าจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้นิสิตนักศึกษาในสถาบันต่างกัันมีระดับจิตสาธารณะที่แตกต่างกัน และอาจศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้วัฒนธรรมองค์กรของนิสิตแต่ละสถาบัน เป็นต้น ซึ่งจะทำให้พบปัจจัยที่ส่งผลให้นิสิตนักศึกษาพร้อมที่จะทำพฤติกรรมเพื่อสถาบันรวมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกถึงจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จันทิมา จันทรศักดิ์. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชมนุช บุญสิทธิ์. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกุ น น ที่ รุ ท ฐ ร าม วิ ท ย า ค ม กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน, อรุณพันธ์ ชูชม และงามตา วณิชานนท์. (2528). รายงานการวิจัยฉบับที่ 32 ปัจจัยทางจิตวิทยานิวเคลียสที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน และดุจเดือน พันธมนาวิน. (2538). สารจิตวิทยา. ปีที่ 2. ฉบับที่ 1.
- นวลละออ สุภาพล. (2527). ทฤษฎีบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศิริอร นพกิจ. (2545). เอกลักษณะแห่งตน การอบรมเลี้ยงดู และจิตลักษณะบางประการของนักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติและนักเรียนที่มีพฤติกรรมเป็นปัญหา. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บรรทม มณีโชติ. (2530). การศึกษารูปแบบของข้อคำถามวัดลักษณะนิสัยด้านความเสียสละชนิดข้อความและชนิดสถานการณ์ที่ทหมีผลต่อคุณภาพของแบบทดสอบ. ปรินญาณินพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ประณต คำฉิม. (2549). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

ปิยกาญจน์ กิจอุดมทรัพย์. (2539). ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง
กับลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษาสูต
วิชาชีพระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่าง
กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

ยุทธนา วรุณปิติกุล. (2542). สำนักพลเมือง : ความเรียง
ว่าด้วยประชาชนบนเส้นทางประชาคม. กรุงเทพฯ
: มูลนิธิการเรียนรู้และพัฒนาประชาคม.

หฤทัย อาจปรุ. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วน
บุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิต และ
ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง กับการมี
จิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล.
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (การพยาบาลศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.